

Vit skaffa pengarnar, men teir verða brúktir í Havnini

– Tað einasta, sum kommunurnar úti um landið sleppa at gera sjálvar, er at fylla asfalt í holini í vegnum og at gera av, hvussu vorðin skúlin skal vera, tá ið hann verður málaður, segði Páll Vang, býráðsformaður á Tvøroyri

ÁKI BERTHOLDSEN

– Okkara einasta bjarging er, at vit leggja kommunurnar saman.

– Tí gera vit tað, kunnu vit sjálvi sleppa at umsita tey mál, sum í lotuni verða umsitin í Havn, fyrri okkum.

– Og við at yvirtaka málssøki, yvirtaka vit samstundis ábyrgd, stør og skattakrónur.

Á fundinum, sum Suð-

– Hetta er fullkomiliga øvugt. Vit, sum búa í útjaðaranum skapa útflutingsvirðið. Men tað verður alt brúkt í Havn. Tað er neyðugt, at vit fáa meiri almenna umsiting út um landið fyrri at yvirfylla, helt Páll Vang, Býráðsformaður á Tvøroyri

Hann segði, at tað, sum spurningurin snúði seg um, er, um kommunurnar vilja sleppa at umsita ymisk málssøki sjálvi, sum í lotuni verða umsitin fyrri kommunurnar í Havn.

– Spurningurin er, um vit vilja sleppa at umsita og styra okkum sjálvi.

um, at tað vóru kanska 10-15 kommunur, sum eru forar fyrri at átaka sær nakað serligt av umsiting.

– So at tosa um at leggja

nøkur mál út til kommunurnar at umsita, so leingi tær eru 49 í tali, er heilt burturvið, helt hann.

felagsskaparnar, spurdi hann?

– Ikki tað sum eitur, svaraði hann sjálvur.

Páll Vang spurdi t.d. nær mál viðvíkjandi SEV og IRF eru fyrri í bý- og bygðaráðum í Vági, í Sumba, í Porkeri í Høvi?

Hann nevndi eisini eitt

kommunur uppá 400 - 500 fólk eru tað rætta, mugu vit fara hinvegin og býta Tvøroyrar Kommununa sundur í Froðbiar-, Tvøroyrar-, Øravíkar- og Trongisvægs Kommununa.

Ein, tvær, ella sjei

Páll Vang helt, at tosa vit um Suðuroynna, stingur spurningurin seg upp, antin Suðuroyggin skal verða ein, tvær, ella sjei kommunur, sum nú.

Hann duldí ikki fyrri, at sjálvur helt hann, at Suðuroyggin skal vera ein kommunu.

Tó viðgækk hann, at hann hevði atkvøtt saman við restini av Tvøroyrar Býráð um at mæla til at Suðuroyggin verður ein kommunu.

– Verður Suðuroyggin ein kommunu, kunnu vit seta okkum saman at tosa um, hvat skal vera í hvørjari bygd í oynni.

– Tað kunnu vit ikki, um tað verða tvær kommunur í Suðuroynni.

– Tí so fáa vit kapping ímillum tær báðar kommunurnar.

– Og í eini kappingarstøðu gevur ongin nakað frá sær.

– Tvs, at tann norðara kommunan fer at gera alt, hon er ment fyrri at forða fyrri, at nakað verður flutt suðurum - og øvugt.

Hann legði afturat, at so kann hvør gera sær sínar tankar um, hvør verður taparin í hesi kapping.

Hann minti eisini á, at í hvørjum einasta føri, at umsiting er flutt millum Tvøroyri og Vág, eru tað landsmyndugleikarnir, sum hava gjørt tað, og ikki býráðini.

Vit ferðast og ferðast

Páll Vang segði, at halda vit fast um, at tað skulu verða verandi sjei kommunur í Suðuroynni, halda vit eisini fast um gongdina sum hon er.

– Tvs, at vit styrkja umsitingina í Havn fyrri hvønn dag sum gongur, ímeðan vit noyðast ferðast og ferðast til Havnar dag og dagliga, tí vit mugu biðja um loyvi úr Havn til alt, sum vit gera.

– Eg havi onkuntíð sett tað eitt sindur hart upp og sagt, at tað einasta bý- og bygðaráðini kring landið sjálvi hava heimil at taka støðu til, er, at fylla asfalt í holini í vegnum og at siga, hvussu vorðin skúlin skal vera, tá ið hann verður málaður.

– Hetta er veruleikin, tí til alt annað skulu vit hava loyvi úr Havn, hvørja ferð, vit skulu gera okkurt.

– Tað, sum nú verður tosað um, er at leggja umsiting út um landið.

– Men tað eru bara nakrar heilt fáa kommunur, sum

eru forar fyrri at átaka sær hesa umsitingina.

– Men eg siggi fyrri mæt eina gongd, har nakrar fáa kommunur fáa ymisk málssøki at umsita undir heitinum „royndarkommunur“.

– Men hendan royndin kann saktans vara tey næstu 50 árin.

– Avleiðingin verður, at Havnar Kommununa, og onkur afturat, sleppa at byggja upp eina kommunala umsiting til at umsita síni kommunalu viðurskipti, samstundis sum landið byggir stovn eftir stovn eftir stovn til at umsita tey somu málini fyrri allar hinar kommunurnar.

– Tvs, at Havnar Kommununa fær bæði í posa og sekk:

– Hon fær bæði skattakrónur av síni egnu umsiting, umframt skattakrónur av landsumsitingini.

Hann spurdi eisini, hvussu nakar kundi tosa um at varðveita kommunuskipanina, sum hon nú er.

– Tóshavnar Kommununa hevur eina figgjarætlan uppá 250 milliónir.

– Fyri at fara niður á hin endan á listanum, hevur Mykines eina figgjarætlan uppá 119.000 - hundrad og nítjan túsund krónur. Tað er minni enn eitt vanligt húsarhald hevur til taks.

Hann helt, at tað var heilt burturvið at siga, at Havnin og Mykines skuldu virka undir somu treytum.

Havnin blómstrar við sínari umsiting

Býráðsformaðurin vísti eisini á, at almenn umsiting er tann tryggasti vinnuvegur í Føroyum.

Tað er Havnin besta dømi um, tí hon blómstrar við allari sínari umsiting. Har er onki, sum fer á húsangang.

– Skulu vit, sum búa úti um landið, hinvegin útvega okkum arbeidsplass og skip, noyðast vit sjálvi at savna pengar inn til eginpening.

– Men vit mugu samstundis staðfesta, at nóg tann mesti útflutningurin dettur niður í Havnini.

– Tað merkir, at vit savna peningin inn, sum skapar útflutningin. Men teir pengar, sum vit skaffa til landið, verða allir brúktir í Havnini, umframt blokkstuðulin úr Danmark.

Páll Vang segði, at eftir hansara tykki, var hetta tann øvugta mannagongd.

– Útjaðarin skapar virðini. Men øll virðini enda í Havn.

– Men havnarfólk gera bara fløgur aftur í tænastuvinnuna, har trygd er fyrri vinningi. Havnarfólk gera ikki fløgur í virki og skip.

– Sostatt verða vit noyðd at ásanna, at vit mugu fáa fatur á almennari umsiting, skulu vit fóta okkum aftur, segði Páll Vang.

Teir nógva áhoyrararnir á almenna fundinum í Vági leygardagin um kommunusamanlegging og kommunubygnaðin framyvir, hoyrdu Páll Vang, býráðsformann á Tvøroyri, greiða frá, hví hann heldur, at Suðuroyggin skal vera ein kommunu

uroyar Tjóðveldisfelag og Unga Tjóðveldið í Suðuroy skipaði fyrri leygardagin um kommunumál, gjørdi Páll Vang, býráðsformaður á Tvøroyri seg til heitan talsmann fyrri at leggja kommunurnar í Suðuroynna saman.

Hann helt, at tað var neyðugt, at suðuroyingar lyftu seg uppum gamlar forðomar um norðaru helvt mótvegis syðru helvt og siga kortane til á leggja saman.

– Tað, sum er umráðandi er, at hugsa um Suðuroynna sum eina eind, mótvegis hovuðsstaðnum.

– Er svarið ja, skulu vit gera okkum greitt, at so fylgir ábyrgd við, tað fylgir umsiting við og tað fylgja sostatt eisini bæði stør og skattakrónur við.

Páll Vang sigur, at hin spurningurin er, um vit vilja varðveita støðuna, sum hon er.

– Hann segði, at er svarið, at vit vilja umsita fleiri málssøki sjálvi, stingur ein aðir spurningur seg upp.

– Ein spurningur er, um vit skulu gera tað við tí kommuntali, sum nú er.

Býráðsformaðurin á Tvøroyri segði, at velja vit tað, var hann sannfórður

Samanlegging ella samstarv

Páll Vang helt, at næsti spurningur at taka støðu til, er um kommunur skulu leggja saman fyrri at yvirtaka meiri umsiting, ella um tær „bara“ skulu samstarva um málssøkini.

Í hansara huga var ongin ivi:

– Skulu vit samstarva hvørur alt, sum eitur ávirkan og ábyrgd fyrri málssøkini.

Hann nevndi t.d. SEV og IRF, sum kommunurnar samstarvaðu um.

– Hvørja ávirkan hava kommunurnar á teir báðar

meiri lokalt mál sum Ellis- og Rokkarheimi?

Tað er ein støvnur, sum øll Suðuroyggin samstarvar um.

Men Páll Vang segði, at øll tey árin síðani 1985, tá ið hann kom uppí býráðspolitikk, hevur ikki eitt tað einasta mál um Ellis- og Rokkarheimi verið til viðgerðar í Tvøroyrar Býráð.

Hinvegin helt býráðsformaðurin á Tvøroyri, at leggja vit kommunur saman, fáa vit dagliga ávirkan, vit fáa ábyrgdina, og vit fáa umsitingina og størvini.

– Men vilja vit ikki leggja saman, men halda, at

Leygardagin var almennur fundur í Vági um kommunubygnaðin í framtíðini. Vit fara aftur í morgin at triva í sum vit síni, sum kom fram á fundinum.